

Sygn. akt II UK 205/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku C. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.
o prawo do renty,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 16 czerwca 2015 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 8 października 2014 r., sygn. akt III AUa 433/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. przyznaje adwokatowi M.K., K. S.C. w G. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w Gdańsku kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o stawkę należnego podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu na rzecz wnioskodawcy w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 października 2014 r., III AUa 433/14, Sąd Apelacyjny w Gdańsku oddalił apelację wnioskodawcy C.C. od wyroku Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku z dnia 14 stycznia 2014 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G. o prawo do renty. Wobec zarzutów apelacji, Sąd Apelacyjny uzupełnił postępowanie

dowodowe dopuszczając dowód z opinii lekarza biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy, dla oceny czy stan zdrowia wnioskodawcy w okresie od dnia 1 listopada 2011 r. czynił go nadal niezdolnym do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Biegły w opinii uznał, że zmiany chorobowe nie czynią wnioskodawcy niezdolnym do pracy po dniu 31 października 2011 r. Powyższe ustalenia potwierdziły wcześniejsze opinie biegłych lekarzy sądowych neurologa oraz psychiatry, w których uznano wnioskodawcę za zdolnego do pracy. Tym samym wnioskodawca nie spełnił przesłanek określonych w art. 57 ust. 1 powyższej ustawy dla przyznania dochodzonego świadczenia.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na wynik sprawy - art. 386 § 4 k.p.c. polegające na utrzymaniu w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji, oraz art. 382 k.p.c. polegające na dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego z urzędu, w sytuacji gdy uzupełnienie materiału dowodowego przekracza zakres rozpoznania Sądu drugiej instancji. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku jak i poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego nieuiszczonych w całości ani w części.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z tego powodu, że „Sąd drugiej instancji wystąpił poza granice postępowania dowodowego jakie może przeprowadzić, co wskazuje na konieczność uchylenia wyroku Sądu pierwszej instancji”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z

dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, gdy się weźmie nadto pod uwagę, że Konstytucja w art. 177 ust. 1 gwarantuje jedynie dwuinstancyjne postępowanie. Ewentualna możliwość dalszego postępowania, w tym postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe, które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W związku z zarzutami skargi należy wskazać, że jeśli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, wskazuje na oczywistą zasadność skargi (tak jak w ocenianej sprawie), to w jego uzasadnieniu powinny się znaleźć odpowiednie wywody potwierdzające tę okoliczność. Skarga jest bowiem oczywiście uzasadniona, jeżeli zaskarżone nią orzeczenie zapadło wskutek oczywistego naruszenia prawa, zaś oczywiste naruszenie prawa powinno być rozumiane jako widoczna, bez potrzeby dokonywania pogłębionej analizy jurydycznej, sprzeczność wykładni lub stosowania prawa z jego brzmieniem albo powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego

2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20, poz. 494 oraz z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437). Należy przypomnieć wciąż aktualne stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 16 grudnia 1998 r., II UKN 396/98, (OSNP 2000 nr 4, poz. 161), zgodnie z którym jeżeli w odniesieniu do ustaleń faktycznych wymagających specjalistycznej wiedzy sąd zasięgnął opinii biegłych, to ewentualne powołanie jeszcze innych biegłych, można by uznać za powinność sądu tylko wtedy, gdy pierwotna opinia budzi istotne i nie dające się usunąć wątpliwości, a zainteresowana strona wykazuje nieporadność w zgłaszaniu odpowiednich wniosków dowodowych. Podobne poglądy były już wielokrotnie przedstawiane - patrz: wyrok z dnia 7 października 1998 r., II UKN 248/98 (OSNAPiUS 1999 nr 20, poz. 666); wyrok z dnia 2 czerwca 1998 r., II UKN 88/98 (OSNAPiUS 1999 nr 11, poz. 373); wyrok z dnia 16 grudnia 1997 r., II UKN 406/97 (OSNAPiUS 1998 nr 21, poz. 643); wyrok z dnia 14 grudnia 1997 r., II UKN 394/97 (OSNAPiUS 1998 nr 20, poz. 614); wyrok z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97 (OSNAPiUS 1998 nr 13, poz. 408). Ponadto, w związku z zarzutami skargi kasacyjnej, należy przypomnieć, że wynikający z art. 378 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. obowiązek rozpoznania sprawy w granicach apelacji oznacza z jednej strony zakaz wykraczania przez sąd drugiej instancji poza te granice, z drugiej zaś nakaz wzięcia pod uwagę i rozważenia wszystkich podniesionych w apelacji zarzutów i wniosków. „Rozpoznanie sprawy” w granicach apelacji oznacza, że sąd drugiej instancji nie koncentruje się jedynie na ocenie zasadności zarzutów apelacyjnych, lecz rozstrzyga merytorycznie o zasadności zgłoszonych roszczeń procesowych (w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych - o zasadności odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego). W orzecznictwie podkreśla się, że jakkolwiek postępowanie apelacyjne jest postępowaniem odwoławczym i kontrolnym, to jednak zachowuje charakter postępowania rozpoznawczego (por. także rozważania zawarte w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999 nr 7-8, poz. 124). Należy także przypomnieć, że w sprawach z ubezpieczenia społecznego - zgodnie z utrwalonym orzecznictwem - treść decyzji wyznacza zakres rozstrzygania w sądowym postępowaniu odwoławczym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNAPiUS 2000 nr 15,

poz. 601; wyrok z dnia 6 września 2000 r., II UKN 685/99, OSNAPiUS 2002 nr 5, poz. 121; postanowienie z dnia 20 stycznia 2010 r., II UZ 49/09, niepublikowane).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia § 12 ust. 2 oraz § 13 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 461).